

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 144/2012-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti S., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. Ľ. S., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co/2/2010-522 z 13. októbra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S., a. s., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. januára 2012 doručená sťažnosť spoločnosti S., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave

(ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co/2/2010 z 13. októbra 2011 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z obsahu sťažovateľkou podanej sťažnosti vyplýva, že krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 Co/2/2010 z 13. októbra 2011 v časti o určení vlastníckeho práva navrhovateľov k nehnuteľnosti „*parcely č. 221/1 o výmere 580 m²-zastavaná plocha a nádvoría zapísanej na LV č. 939 k. ú. S. v katastri nehnuteľnosti B. Katastrálneho úradu B.*“ zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 16 C 157/2002-345 z 23. februára 2006 tak, že navrhovateľov určil za spoluvlastníkov uvedených nehnuteľností. V ostatnej časti, a to „*v časti určenia vlastníctva nehnuteľnosti parc. č. 221/2 o výmere 113 m², zapísanej na LV č. 2270 k. ú. S. v katastri nehnuteľnosti B. Katastrálneho úradu B...*“, rozsudok okresného súdu potvrdil a sťažovateľku zaviazal na úhradu trov konania. Sťažovateľka poskytla ústavnému súdu rozsiahlu skutkovú a právnu argumentáciu podporenú aj judikatúrou ústavného súdu. Opierajúc sa aj o nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 279/09-27 z 26. novembra 2009 a namietaním porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutému rozhodnutiu krajského súdu vytkla, že „... *sa vôbec nezaoberal aplikovateľnosťou reštitučných právnych predpisov na... prípad, pretože sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s inštitútom trvalého užívania nehnuteľnosti a s jeho právnou povahou a nedostatočne sa zaoberal otázkou, či... vôbec vzniklo právo trvalého užívania nehnuteľnosti. Krajský súd... rozhodol úplne svojvoľne bez opory v zákone a bez náležitého zistenia a posúdenia právneho stavu.*“. V ďalšom sťažovateľka vytkla postupu a napadnutému rozhodnutiu krajského súdu ďalšie nedostatky súvisiace s porušením jej ďalších základných práv a slobôd, ktoré spočívali v (i) porušení práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ústavy – „*Sťažovateľovi nie je zrejmé, z akého dôvodu a akým spôsobom došlo k zmene zákonného sudcu,*“ a (ii) v porušení práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy – „*Krajský súd v Bratislave ospravedlňuje konanie navrhovateľov občanov, ktorí sa v procese reštitúcie dopustili chyby, na úkor práv a oprávnených záujmov sťažovateľa, čím neguje ústavne garantovanú rovnosť strán v konaní. Krajský súd... nikde neuvádza... prečo poskytuje navrhovateľom väčšiu ochranu ako sťažovateľovi, keďže na to nie je žiaden logický a ani zákonný dôvod.*“.

3. Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo spoločnosti S., a. s. na súdnu a inú právnu ochranu garantované v čl. 46 ods. 1 Ústavy, právo na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru..., právo na rovnosť účastníkov v konaní garantované v článku 47 ods. 2 a 3 Ústavy a právo na zákonného sudcu podľa článku 48 Ústavy bolo porušené postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave, spis. zn. zn. 3 Co/2/2010-522 zo dňa 13. 10. 2011.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje.

6. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

7. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou

všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskoprávnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

8. Sťažovateľka namietala porušenie označených práv (bod 1) napadnutým rozhodnutím krajského súdu, pričom z rozsahu v ňom namietaných skutočností (bod 2) vyplýva, že mohla podať proti rozhodnutiu krajského súdu dovolanie [pozri napr. § 236, § 238, § 237 písm. g) § 241 ods. 2 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov], o ktorom je vecne príslušný rozhodnúť Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka tento účinný prostriedok ochrany svojich označených práv aj využila a v súčasnom období prebieha na najvyššom súde dovolacie konanie (spis na ten účel bol najvyššiemu súdu doručený 9. marca 2012, pozn.).

9. Ak sa za tejto situácie sťažovateľka domáha ochrany uvedených práv jednak na najvyššom súde a zároveň aj na ústavnom súde, musela byť jej sťažnosť odmietnutá pre predčasnosť, pretože o ochrane ňou označených práv, ktorých vyslovenia porušenia sa v konaní pred ústavným súdom domáha, bude najprv rozhodovať najvyšší súd.

10. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne I. ÚS 169/09), že v prípade podania opravného prostriedku (odvolanie či dovolanie) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je

ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o takomto opravnom prostriedku (v danom prípade o dovolaní). Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54 alebo vo veci Soffer proti Česká republika, sťažnosť č. 31419/04 a jeho body 47 a 48) napadnutému opravným prostriedkom (riadnym alebo mimoriadnym).

11. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. apríla 2012